

Ruzie

* Bespreek en dramatiseer

* Voor de vierjarigen kan je de bespreking van de ruzie best beperkt houden. Lia wil stappen en Ruxandra wil verder Kikker spelen. Lia kiest ervoor om te stappen en daar is Ruxandra boos om. Speel de situatie met kind-popjes¹. Herhaal nog even kort de situatie: wat waren ze aan het doen en wat is er gebeurd? Wat kan het Lia poppetje nu doen, en het Ruxandra poppetje? Laat de kinderen in hun pop-rollen oplossingen bedenken, terwijl ze de popjes manipuleren. Speel zelf papa of mama, dan kan je het spel richting geven en de kinderen stimuleren om nog andere oplossingen te bedenken. Benoem af en toe de emoties van de popjes en vraag dat aan de kinderen. Stel als mama of papa af en toe vragen als: “Wat wil je, Lia?” “Wat wil je, Ruxandra?” “Je bent precies boos?” “Lia, wat ga je nu doen?” “Wie weet nog een oplossing?” Bespreek telkens de effecten van de oplossing.

** Bespreek en dramatiseer

** Dramatiseer het stukje van de ruzie tot aan “Nu mag je nooit meer met mijn poppen spelen, Lia”.

Bespreek eerst

- Wat wil Lia? Wat wil Ruxandra?
- Wat belooft Ruxandra aan Lia? Waarom doet ze dat?
- Ruxandra wordt heel boos. Waaraan zie je dat? Wat zegt ze dan?
- Wat wil An- Sofie? Wat zegt An- Sofie?
- Lia twijfelt. Waarom?
- Wat beslist Lia uiteindelijk? Wat zegt ze dan?

Laat de kinderen dit stukje **dramatiseren**. Laat hen zelf zoeken naar “verkleedmateriaal” zodat het voor hen en de andere kinderen duidelijk is wie Lia, Ruxandra en An-Sofie is. Begeleid en stuur indien nodig.

Na het dramatiseren **bespreek je de rol van Ruxandra en de rol van Lia aan de hand van volgende vragen:**

¹ Schellekens, E. (2010). Lessen voor groep3 / 4 Digitaal zelfportret. In *Onze klas. Mijn wereld*. Geraadpleegd op 27 maart 2012 (Link: [themas-en-lessen-3-en-4/digitaal-zelfportret/75-digitaal-zelfportret-4-activiteiten-stap-voor-stap](http://www.onzeklasmijnwereld.nl/index.php/themas-lessen-3-en-4/digitaal-zelfportret/75-digitaal-zelfportret-4-activiteiten-stap-voor-stap) (geraadpleegd Schellekens, E. (2010). Lessen voor groep1 / 2 Sociale dilemma's. In *Onze klas. Mijn wereld*. Geraadpleegd op 27 maart 2012 (Link: <http://www.onzeklasmijnwereld.nl/index.php/themas-lessen-groepen-1-en-2/sociale-dilemmas-poppenverhalen-1-en-2/170-de-emmer>) (geraadpleegd op 17 april 2012)

De rol van Ruxandra:

- waarom is Ruxandra boos? (Ruxandra wordt boos omdat Lia niet doet wat zij wil.)

Bespreek met de kinderen of zij soms ook boos zijn omdat een ander niet doet wat zij willen. Wijs hen op de gevoelens van de ander en op de effecten van hun gedrag.

- Ruxandra zegt aan Lia dat ze haar dromenvanger krijgt als ze als ze verder speelt.

Bespreek met de kinderen of zij dat soms ook doen: iets beloven om een ander te overtuigen? Wat vinden ze hiervan, om dit te doen?

- Ruxandra zegt aan Lia dat ze NOOIT MEER met haar poppen mag spelen

Zal Lia nooit meer met de poppen spelen van Ruxandra? Wat zeg jij als je heel boos bent? Zeg jij ook soms aan je zus of je vriendin: Nu mag je NOOIT MEER...en... gebeurt dit dan ook echt?

De rol van Lia

- Is Lia boos?

- Lia twijfelt eerst. Wat betekent dat? Waarom twijfelt ze?

- Is het gemakkelijk voor Lia om neen te zeggen aan haar zus? Waarom wel? Waarom niet?

Bespreek met de kinderen of zij ook soms twijfelen tussen het voorstel van twee kinderen? Wanneer is dit nog gebeurd? Laat het hen vertellen of dramatiseren.

- Wat beslist Lia? Hoe zegt ze dat?

Bespreek met de kinderen of zij makkelijk neen kunnen zeggen als ze iets niet willen doen wat een ander wil. Bespreek hoe je neen kan zeggen. "Hm... Ik ga toch stappen met An-Sofie, beslist Lia." Wat zou jij zeggen? Laat hun suggesties dramatiseren.

**** Bedenk met de kinderen andere mogelijke scenario's**

Bijvoorbeeld

- Ruxandra is niet boos als Lia zegt dat ze liever wil stappen. Wat zegt Ruxandra? Wat doet ze dan? Laat hen dit scenario opnieuw dramatiseren en bespreek de effecten. Hoe voelt Ruxandra zich nu? En Lia? En An-Sofie?

- Lia twijfelt maar wil toch verder Kikker spelen.(om haar zus plezier te doen) Laat hen dat opnieuw spelen. Hoe zou de afloop zijn? En hoe voelt Lia zich daarbij? En An-Sofie? Wijs hen erop dat "toegeven" niet zo goed voelt.

- Ruxandra vraagt aan Lia of ze nog wil verder spelen. Lia zegt: neen, ik ga liever stappen. Ruxandra wordt niet boos maar doet een ander voorstel: Bijvoorbeeld ok, als jij nu wil stappen, wil je dan daarna terug Kikker spelen? Als het donker is buiten en we weer binnen moeten?

Laat hen dat opnieuw spelen. Hoe zou de afloop zijn? En hoe voelt Lia zich daarbij? En Ruxandra? En An-Sofie?

De kinderen zullen ontdekken dat met dit laatste scenario alle partijen “tevreden” zijn.

Verwerk

Het thema ruzie en gevoelens kan je **verder verwerken** door werkvormen uit de “**doos vol gevoelens**²” of “**de doos vol gevoelens en axen**”

Je kan dit thema aangrijpen om **systematisch strategieën aan te leren** aan de kinderen om ruzies op te lossen. Een mogelijke methode is bijvoorbeeld die van [de vier O's](#)³: [oog hebben](#), [ophouden](#), [oplossen](#), [opnieuw vrienden](#) (zie bijlage)

Je kan de vertelplaat laten **puzzelen , tekenen, schilderen, uitbeelden met poppetjes... (verteltafel)**...enzovoort.

Je kan ook **versjes of liedjes** leren rond dit thema, zoals *volgende gedichten van Bette Westera⁴:

Woede

Als je niet onmiddellijk...
Geef terug, want anders zal ik je...
Ik haal mijn grote broer erbij...
Kijk uit, want anders knal ik je...

Ik roep mijn vader, pas maar op...
Geef hier. Het is mijn bal
Ben je nog boos?
Ik zal niet meer schoppen.
En ook niet meer knijpen.
Ik zal ermee stoppen.

² *Een doos vol gevoelens* (2006). Averbode: CEGO-publishers NV

³ Met dank aan Els Schellekens, partner van het project “Dit Ben Ik in Brussel”

⁴ Uit: Westera, B. & Gisbert, M. (2004) *Ik geef je een zoen. Lief en leed van klein tot groot*. De Eenhoorn: Wielsbeke.

Verzoening

Ben je nog boos?
Ik zal niet meer schoppen.
En ook niet meer knijpen.
Ik zal ermee stoppen.

Ben je nog boos?
'k Zal het echt niet meer doen.
Geloof je me niet?
Kom, dan krijg je een zoen.